

Hooggerechtshof Italië: euthanasie in bepaalde gevallen toegestaan

Euthanasie is vanaf nu onder bepaalde omstandigheden toegestaan in Italië. Dat is het gevolg van een uitspraak van het Italiaanse hooggerechtshof in een baanbrekende zaak over de levensbeëindiging van een muziekproducer.

Het hooggerechtshof werd gevraagd een oordeel te vellen over de zaak rond Fabiano Antoniani, ook bekend als dj Fabo. Hij raakte vijf jaar geleden bij een auto-ongeluk compleet verlamd en werd ook nog eens blind. Mensenrechtenactivist Marco Cappato, die zich inzet voor legale euthanasie, trok zich zijn leed aan en reed Antoniani in 2017 naar Zwitserland waar artsen euthanasie bij hem uitvoerden.

Dat Antoniani dood wilde, stond volgens Cappato buiten kijf. Een maand voor zijn dood had de producer zelfs nog in een brief aan president Mattarella laten optekenen: "Het voelt alsof ik in een kooi gevangen zit. Ik kies ervoor om dood te gaan, zonder lijden".

Eenmaal terug in Italië gaf Cappato zichzelf aan bij de politie. Hem hing een gevangenisstraf van 12 jaar boven het hoofd, maar hij wilde een proces afdwingen omdat de wet volgens hem niet deugt.

Een rechter in Milaan, die moest oordelen over aanzetten tot of helpen bij zelfmoord, verwees de zaak door naar het constitutionele hof om duidelijkheid te scheppen over de wet. Het hof gaf in eerste instantie de politiek de tijd om tot een nieuw euthanasie-standpunt te komen, maar vanwege de politieke chaos in het land was dat er niet van gekomen.

Onherstelbaar letsel

De zaak maakte veel los in Italië en ook de paus voelde zich genoodzaakt zich vorige week nog een keer uit te spreken tegen euthanasie. "We kunnen en moeten de verleiding weerstaan om medicijnen te gebruiken om de mogelijke wens van een zieke om te sterven te bevredigen."

Het hooggerechtshof oordeelt nu dat hulp bij zelfmoord onder bepaalde omstandigheden is toegestaan. Zo moet er sprake zijn van onaanvaardbaar lijden, moet het letsel onherstelbaar zijn en moet de patiënt in staat zijn om zelf beslissingen te nemen. Over de dood van Antoniani zei het hof: "Wie in zijn toestand verkeert, heeft recht op hulp".

Nieuwe wetgeving

"We zijn nu allemaal vrijer", reageert Cappato vlak na de uitspraak. Hij roept het parlement op met nieuwe wetgeving over euthanasie te komen.

Correspondent Angelo van Schaik noemt de uitspraak van het hof een doorbraak en zegt dat het parlement nu aan zet is. "Dit zou weleens het goede moment kunnen zijn. De sociaaldemocratische PD is voor euthanasie, en ook binnen de Vijfsterrenbeweging zijn veel voorstanders te vinden voor het regelen van het levenseinde. Alleen de moeizame samenwerking tussen de twee coalitiepartijen kan roet in het eten gooien."

Katholieke organisaties hebben zich ook al geroerd, zegt Van Schaik. "Een groep van 4000 katholieke anesthesisten heeft aangegeven dat men zich zal beroepen op gewetensbezwaren. De eerste stap is gezet, maar de strijd is nog lang niet gestreden."